

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



Missionsförbundet

ILLUSTRERAD TIDNING

för Svenska Missionsförbundets yttre mission

Utkommer den 1 och 15 i varje månad

1 Sept. 1913

Redaktion:
WILH. SJÖHOLM :: J. E. LUNDAHL

N:r 17. Årg. 31

Några ord om sjömansmissionen.

En kristlig och fosterländsk gärning.

Av C. J. Engvall.

För flera år sedan hade jag tillfälle att närvara vid Svenska Missionsförbundets styrelses sammanträde i samband med årsmötet. När frågan om den mission bland våra landsmän i London, som jag då förestod, kom före, sade en av de ledande: »Ja, jag vet verkligen icke, vart man skall räkna den missionen.» Han menade, att den varken kunde räknas till den inre eller yttre missionen. Den kunde ej räknas till den inre, ty med den inre menar man naturligtvis den, som bedrives inom vårt lands gränser. Men den kunde ej heller räknas till den yttre, ty när man talar om den, menar man mission bland hedningar och muhammedaner.

Ungefär på samma sätt förhåller det sig, fruktar jag, bland en stor del av vårt lands missionsvänner, då det gäller sjömansmissionen. Och det är klart, att en mission, som man ej vet, vart man skall räkna, räknar man ej så mycket med. Är det en fest eller ett bönemöte för den inre missionen,

så tänker man sällan på sjömansmissionen, och lika sällan torde detta ske vid bönemöten för den yttre missionen. Och huru sällan hålles ett särskilt bönemöte för sjömansmissionen!

Med detta har jag ingalunda velat säga, att det ej finnes intresse för sjömansmissionen eller att intresset för den yttre missionen är för stort. Långt därifrån! Men det synes mig, att på samma gång missionsvännerna visa sitt intresse för de hedniska och muhammedanska folkens evangelisering, borde de intressera sig mera för våra sjömän. Det ena skall man göra och det andra icke låta.

Det finnes många skäl, som tala för att vi böra tänka på våra sjömän och göra vad vi kunna för deras väl. Deras liv är fullt av försakelser och svårigheter, och faror lura ständigt i deras väg. De veta ej mycket av, vad hem och familjeliv vill säga. Åtminstone det stora flertalet av dem äro så gott som hemlösa. En del hava visserligen hem, hustru och barn, men

huru sällan är det ej, som de få njuta av hemlivets glädje! Detta är en ej ringa försakelse. Många sjömän känna det också djupt. Under en julfest i Sunderland berättade en kapten, att han hade en dotter, 3 år gammal, som han icke sett. En kapten, som ej varit hemma på över två år, använde den tid, åtta dagar, som hans fartyg låg i Seaham Harbour under en jul, till att fara hem och hälsa på sin familj, ehuru han ej skulle få vara hemma mer än två och en halv dag.

Ute på havet få sjömännen ofta kämpa för livet mot storm och vågor. Många gå också under. Huru många fartyg lämna ej hamnen och gå ut och försvinna för alltid! Man vet ej, vart de tagit vägen. Jo, man vet, att de med sin besättning gått till botten. Två fartyg, som julen 1912 lågo i Seaham och Sunderland och vilkas besättningar deltog i våra julfester, kommo, då de gingo därifrån, ut i en svår storm och förliste. Två av besättningen på det ena blevo räddade, men alla de andra fingo sin grav i djupet. Sådana händelser äro ej sällsynta.

Men farorna på havet äro ej de enda, som hota sjömännen. I hamnarne mötas de ofta av nya ej mindre fördärvbringande faror. I de större sjöstäderna samlas i närheten av hamnen, där fartygen lägga till och där sjömännen taga sina första steg, då de komma i land, allt uselt och dåligt. Där uppstå krogar, bordeller, spelhus och andra dylika nästen i mängd, dit sjömännen lockas av en skara män och kvinnor, som endast leva på att roffa åt sig deras förtjänster och locka dem i fördärv. En sjöman hittades en dag i Sunderland på en bakgata

sönderslagen, så att han måste bäras till sjukhuset. Han hade följt med ett par kvinnor in i ett hus och av dem blivit bjuden på te. Sedan visste han ej, vad som hänt, ty han hade förlorat medvetandet. De hade troligen lagt något i teet, som bedövat honom. Han visste följaktligen icke, om han blivit utkastad eller själv hoppat ut genom fönstret från tredje våningen.

Sjömanskallet är för övrigt ganska tungt och mödosamt, och sjömännen veta ej mycket av, vad bekvämlighet vill säga. Där framme i fartygets skans bo de, sex till tio stycken tillsammans i ett rum. Där äta de, där sova de, där hava de sitt hem söndag och måndag, år ut och år in med undantag av de tillfällen, då de få gå i land vid besök i hamnarne.

Men, säger mången, om sjömannens liv är så mödosamt, så fullt av försakelser, svårigheter och faror, varför blir då någon sjöman? Det är ju en frivillig sak. Ja, detta är visserligen sant, men låt oss å andra sidan tänka på, huru det skulle gestalta sig, om ingen ville bli sjöman. Både som nation och som enskilda individer äro vi i ekonomiskt avseende beroende av sjömännen. Detta bör ock mana oss att taga oss an våra sjömän och göra vad vi kunna för dem.

Sjömännen äro vidare våra representanter, där de resa omkring från land till land, från världsdel till världsdel. Vi bliva ofta som nation bedömda efter deras uppträdande. Även från den synpunkten är det alltså av betydelse att bedriva mission bland dem, på det de må bliva nyktra och gudfruktiga och till heder för sitt fosterland och sitt folk.

Sjömännen äro, må vi ej glömma det, våra bröder, våra anförvanter efter köttet. Vi tänka nämligen nu på våra svenska sjömän i första hand. Vilken nitälskan Paulus, hedningarnas apostel, hade för sina bröder, sina anförvanter efter köttet, visa hans underbara ord i Rom. 9: 1—3. Må vi, på samma gång vi göra, vad vi kunna, för hedningar och muhammedaner, likt Paulus brinna av nit för våra bröders, våra sjömans väl.

Vi böra först och sist ihågkomma, att deras frälsning ligger Kristus lika mycket om hjärtat som andra folks i Afrika, Kina, Indien, Turkestan o. s. v. Att söka nå våra sjömän med evangelium måste följaktligen vara honom en lika behaglig gärning som att sända missionärer till Kongo. Och den, som ägnar sig åt att söka upp dessa förlorade söner, kan vänta att från Jesu mun få höra dessa ord: »*Väl gjort, du gode och trogne tjänare*», likaväl som den som arbetat för hedningarnas uppsökande.

Utrymmet medgiver icke att nu tala

om själva arbetet med dess svårigheter och frukter, om besök på fartyg, sjukhus och boardinghus (inkvarteringsställen), om sjömanshem och läsrum, kyrkor och samlings-salar, om predikningar, möten och fester, om utdelning av tidningar, skrifter och böcker m. m., som allt förekommer i den mångsidiga verksamheten.

Det är ej heller tillfälle att tala om de olika sällskapens: Svenska Kyrkans, Fosterlands-Stiftelsens och Svenska Missionsförbundets sjömansmissioner. Blott det vilja vi tillägga, att om än Missionsförbundets sjömansmission, jämförd med de andra sällskapens, är ringa, så har dock Missionsförbundet alltifrån första början tagit del i arbetet. Det upptog 1880 sjömansmission i Kronstadt och har sedan verkat i Kotka, Stugsund, London och Sunderland. På sistnämnda plats äger förbundet en sjömanskyrka, Oscar-Sofia-kyrkan, med läsrum, som invigdes den 2 maj 1903.

Välsigne Herren i nåd den svenska sjömansmissionen!



Nya böcker. | På Svenska Missionsförbundets Förlag ha nyligen utkommit två böcker, som vi bedja att få fästa våra läsares uppmärksamhet vid. De äro *Handledning för missionsstudiekretsar* av kand. Axel Andersson och *Evangeliets Triumfer* av Henri Flidner, översättning från tyskan. Den förra, som är synnerligen sakrik och instruktiv, har till uppgift att bringa kunskap om det sätt för mis-

sionens studium enligt »kretsmetoden», som vunnit en så storartad utbredning i nära nog alla protestantiska länder. Den senare är en gripande, till tacksamhet och trohet manande skildring av hugenottkyrkans i Frankrike lidanden, kamp och segrar.

Båda böckerna rekommenderas varmt. Priset på den förra är 25 öre, på den senare häft. 1: 25, kart. 1: 50.

* * *

Utresande missionärer. | Vi ha förut meddelat Ekstams och Henning Lindgrens ut-

resa till Kongo. De lämna Antwerpen den 6 september.

Till Ost-Turkestan stå nu missionärerna *G. Raquette* med fru, fru *Ellen Törnquist* och fröken *Ingeborg Andersson* färdiga att utresa. Dagen för avresan var först bestämd till den 15 sept., men har nu blivit ändrad till den 10 eller 11 sept.

Må Herren vara med dessa våra sändebud under färden och låta dem lyckligt komma fram till de platser, han bestämt åt dem.

* * *

Alb. Anderssons sjukdom. | Då förfrågningar gjorts om missionär *Alb. Anderssons* hälsotillstånd, vilja

vi meddela, att hans tillfrisknande fortgår långsamt men säkert. Vissa tider känner han sig rätt stark och kan vara uppe, men åter andra tider är han klenare och måste intaga sängen. — Må Herren stärka vår broder och snart återgiva honom hans fulla hälsa!

* * *

Julsändningarna till missionsfälten. | Vi bedja att även i detta nummer få påminna om julsändningarna till våra missionsfält, under hänvisande till vad vi skrevo därom i föregående nummer. Ju förr vi få mottaga de försändelser, som skola med, desto bättre.

Översikt

av ställningen på våra missionsfält enligt senaste årsberättelsen.

IV.

Missionen i Kaukasien.

Av *E. John Larson*.

Liksom under förra året har vår verksamhet bedrivits huvudsakligen i Tiflis. Svenska Missionsförbundet har numera ej många arbetare härute, och i första hand gäller det att uppehålla och utvidga den verksamhet vi ha i våra händer i denna stora stad samt underhålla goda och öppna förbindelser med församlingar och medarbetare på övriga platser i Kaukasien. Härför är Tiflis väl beläget, ty goda kommunikationer finnas åt olika håll.

Mötena hava regelbundet hållits på våra två missionssalar. Margara Ter Asaturians leder verksamheten i den nya armeniska salen och verkar mest bland den armeniska befolkningen. På samma plats hållas möten för jesider. Kasha Ibrahim Temrohs verkar huvudsakligen bland detta folk. Under året har han även gjort två resor bland jesiderna i södra Kaukasien och haft till-

fälle att predika evangelium i byarna för stora skaror.

Under första halvåret verkade Olga Moberg bland armenier, jesider och tyskar samt besökte ofta sjukhusen. I slutet av juni reste hon till Sverige. Min maka har på hospitalet utdelat till sjuka, som kunnat läsa, evangelier på olika språk. Elin Sundvall har hela året varit i verksamhet bland den armeniska befolkningen i Ararats-trakterna, där över en miljon armenier bo.

På den gamla salen vid Elisabetinskaia 90 hava möten under största delen av året hållits på fyra språk fem dagar i veckan. I stor frid ha vi tillsammans fått uppbyggas på vår allra heligaste tro, och av tyskarne hava några kommit till livet i Guds Son och förenat sig med syskonkretsen. Under året samlades på denna sal för

verksamheten rub. 306: 58. På den armeniska salen samlades under samma tid rub. 214: 12.

Bibeln och delar av densamma hava blivit spridda på omkring tio språk i ett antal av 2,146 ex. under 1912.

Händelserna i grannländerna, Persien, Turkiet och på Balkan, beröra indirekt förhållandena i Kaukasien och icke minst den muhammedanska befolkningen, som är förbittrad på de s. k. kristna folken härute. Ej så litet försvåras härigenom direkt missionsarbete bland islams folk för närvarande. Tänkande muselmän förstå å andra sidan, att islams religion och politiska makt hör till det, som skall förgås. De se sig därför om efter något säkrare. Framför allt behöva muhammedanerna bibeln.

V.

Missionen i Ryssland.

1. Av J. A. Nyman.

Under år 1912 ha i Petersburg och Ingermanland bland den finsktalande befolkningen arbetat H. Piiparinen och undertecknad hela året, Abr. Terävä två, Joh. Terävä sex, Lovisa Hyvönen sex och Anna Berglund fyra månader.

Till Herrens pris kan och nämnas, att arbetet icke varit fåfängt. Både i Petersburg och på landsbygden har en här och en där vunnits för Herren, och på ett par ställen ha större väckelser brutit ut. Bland dessa nämnes särskilt Niiskowitsa by. För 14 år sedan utbröt där en större väckelse. Men då de troende bildade församling, togo andra avstånd. Allt sedan ha mötena där varit jämförelsevis mindre besökta, och nya medlemmar ha icke kommit till. Nu har åter en väckelsevind besökt byn. Stugorna fyllas till trängsel med folk. Ett 20-tal ha lämnat sig åt Herren, och ännu flera äro kraftigt påverkade.

På sina ställen i Ingermanland äro fördomarna ännu så stora, att våra evangelister icke fått stanna över natten eller hålla möte i byarna. I andra

byar ha de fått logera endast mot löfte om ersättning. I de flesta byar bliva de dock väl mottagna, och då de avresa, ombedjas de att snart komma igen.

Bekymmersamt med verksamheten är, att det är så svårt att få de troende i Ingermanland att regelbundet delta i missionsarbetet bland sitt eget folk. Träffande säger broder Piiparinen orsaken härtill vara dels den, att, då vår verksamhet icke är legaliserad, vi icke på våra möten i byarna kunna upptaga kollekt eller offentligt i ord och skrift tala om vår sammanslutning och vår missionsverksamhet, dels ock den allmänna svåra fattigdomen.

2. Av Wilh. Sarwe.

I Petersburg kommer jag under arbetet mera i beröring med mina egna landsmän än fallet varit på andra orter. Därigenom riktas också tanken på denna del av vår mission här i staden. Det vore glädjande, om vi genom vår svenska verksamhet mera kunde tjäna de svenskar, som komma direkt från Sverige, än hittills varit fallet. Med varje år tilltager invandringen av svenskar hit. Den svenska industrien och svenska företag hava de sista åren gjort glädjande framsteg här. Men för nykomna landsmän är behovet av en plats, där kristliga möten och samkväm kunna hållas, rent av en livsfråga i en sådan stad som Petersburg. Det skulle i hög grad stärka även den nationella känslan bland våra landsmän, om vi på en lämplig plats kunde anordna svenska aftnar med kristligt program, varvid tal, sång och musik förekomme.

Hitills hava vi huvudsakligen bistått i verksamheten av svensktalande, som endera kommit från Finland eller redan mycket länge varit bosatta här. På sista tiden hava dock även nyankomna svenskar kommit till vår missionsal. Vi hoppas, att denna lilla hop skall tillväxa, så att vi slutligen känna oss starka nog att bliva till större och mer omfattande gagn för härboende svenskar. Men stadens omfång är stort,

och det kostar ofta mycken möda att träffa på svenskarna och kunna inressera dem för våra möten. Våra sammankomster hava dock varit väl besökta, och bland dem, som kommit, hava ock funnits sådana, som börjat fråga efter livets väg.

Därjämte hava vi deltagit i evangelisationsarbetet bland ryssarna. Denna verksamhet är av utomordentlig betydelse, ej blott för det stora Ryssland utan ock för världsmissionen. Bland de hundratals ryssar, som årligen utvandra till Sibirien och Ryska Central-Asien, finnes redan ett stort antal evangeliska kristna. Evangeliska rännen förgräna sig så ut över landet. Även inom det ortodoxa lägret är en högljudd trängtan för handen efter liv i stället för de tomma formerna. Vi äro mitt inne i en reformationsrörelse, och det är omöjligt att nu förutse, huru vidsträckt och djupt den kommer att gå eller vilka yttre former, som slutligen skola utmärka densamma.

Verksamheten har under året utförts av undertecknad och bibelkvinnan Tora Larsson.

VI.

Sjömansmissionen i Sunderland och Seaham Harbour.

Av C. O. Orest.

Det har varit ovanligt svårt att samla folk till mötena i Seaham Harbour. Läsrummet där har varit besökt av 977 sjömän, men därav hava endast 318 varit närvarande vid Guds ords betraktande, och däri äro inberäknade alla, som varit med vid jul- och kaffefesterna. Vi hava icke kunnat passa på eller få uppgift på alla fartyg, som varit där, men de uppgå till mellan 170—200. Ungefär hälften hava varit svenska.

I Sunderland hava vi även under

det sista året gjort den erfarenheten, att både läsrum och kyrka varit mindre besökta än förut, oaktat fartygens antal icke alls varit mindre. De svenska fartygen hava visserligen något minskats på grund av att många i stället gå till Seaham Harbour. De norska däremot, vilka förut varit mycket fåtaliga här, hava på senare tiden fördubblats. Skandinaviska fartyg, vilka under det sist förflutna året besökt Sunderland, hava varit följande:

svenska	239
norska	321
danska	126
	Summa 686

Vårt läsrum, vilket varit väl försett med böcker, skrivmateriel, tidskrifter och tidningar av olika slag från Sverige, Norge, Finland och Danmark, har varit besökt av 2,417 sjömän, och 632 brev eller brevkort ha dessa skrivit där. Böcker och tidningar få de ofta med sig ombord, då de skola resa, så att de hava något att läsa på lediga stunder. Vi äro särskilt tack skyldiga våra vänner i hemlandet, vilka sänt oss värdefulla böcker och jultidningar, som vi fått utdela både vid julfesterna och ombord på fartygen. Av de många, som blivit inbjudna till våra gudstjänster, vilka hållits söndags- och eftermiddagar samt torsdagsaftnar, hava infunnit sig 2,304, varav 1,477 varit sjömän. Om någon eller några av dessa fått ett utplånligt intryck av det ord de hört, så att det blivit dem till frälsning, är tills vidare fördolt för våra ögon. Vi måste finna oss uti att bedja, arbeta och så på en förhoppning och försöka tro utan att se.

Må Herren få lägga sin välsignelse till det som både här och annorstädes i all svaghet blivit utträttat under det gångna året!

Till en utresande missionär.

Gå ut, gå ut att käckt för Herren strida
 Att de mörka, dystra hednaland,
 Att strålar ifrån nådens fackla sprida
 Bland dem, som fångats uti domens hand.

De gå därborfa många, många tusen
 Och veta intet om den store Gud,
 Som skapat jorden, haven, stjärneljusen
 Och allt regerar med sitt allmaktsbud.

De veta intet om det blod, som runnit
 Till räddning och för dem ur synd och död.
 Du kristna folk, som liv och frälsning funnit,
 Hur ömmar du för dina bröders nöd?

Till gudar utav trä och sten de bedja,
 Till dem förgäves sträcka de sin hand —
 O, säg, vem krossar hedendomens kedja,
 Dem fänder sanningsljus i vantrons land?

O arma själar! Deras klagan ljuder,
 Med vindens suck den tränger fram till oss,
 En bön, som utav kval och ångest sjuder:
 »O, bringen hjälp, ty annars vi förgås!»

Så skynda du, som därtill kallad blivit,
 Att ordets säd på öde fälten så.
 Dig sädens herre detta löfte givit:
 »En gång du riklig skörd skall berga få.»

Gå ut, gå ut — du får ej längre dröja.
 Din konung kallar — följ hans viljas stig.
 Och vi här hemma, våra knän vi böja,
 Där trägna förbön skall ledsaga dig.

Gå ut — farväl. — Du rinna avskedstårar,
 Men tockom dem! Om blott en liten tid
 Vid Tammets skördefest i Edens värar
 Vi mötas åter — då blir fröjd och frid.

Gustaf Tjellström.

Från vår yttre mission.



Hedningarnes seder.

Kingoyi den 15 juni 1913.

Kära missionsvänner!

Frid!

*I Kristi ställe äro vi sändebud.
2 Kor. 5: 20.*

Fastän Guds ord varit förkunnat här under flera år, får man ännu runt omkring se mycket av hedniska seder och bruk. Det går ej lätt att bryta med gamla vanor. Och det är ej heller underligt, ty de äro så inrotade, och vad värre är, folket tror ännu i vissa fall blint på sina avgudar och deras makt. Så till exempel då det gäller sjukdomar, är det många, och det alldeles i närheten av stationen, som låta »buka» (behandla) sig av avgudaprästerna. Hjälper ej deras medicin eller, rättare sagt, deras smörjelser och besvärjelser, så komma de ibland till oss för att få av vår medicin. Verkar ej den, så fort de vilja, äro de färdiga att återigen anförtro sig åt prästernas behandling.

Så ock då det gäller att förekomma sjukdomar och olyckor. Se på det lilla barnet där, som vilar vid moderns barm. Se, huru många snören, som äro virade om dess hals. Vid dessa äro flera små påsar fästade. På frågan, varför barnet bär allt det där, svarar modern: »Det är gudar, som skola bevara mitt barn för sjukdom och olyckor.» Att det ligger en säkerhet i att anförtro de sina åt en högre makts beskydd, det begreppet hava de.

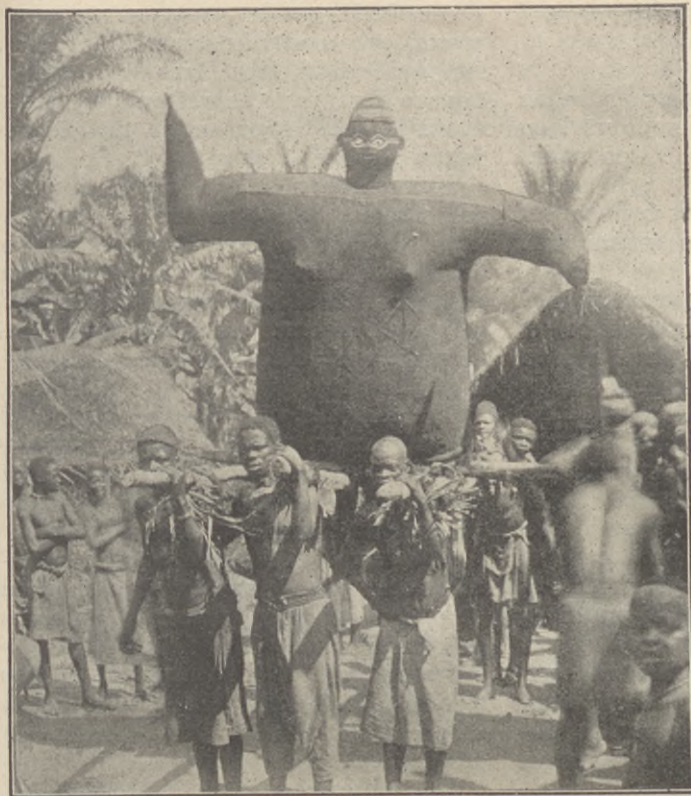
Att se en hednings dödsbädd är något, som måste framkalla djupt medlidande med detta folk. En kväll här-

förliden fingo vi höra gråt och klagorop från byn, som ligger strax intill. Som vi härav förstodo, att det var någon, som snart skulle dö, gingo vi dit för att se, om något kunde göras. Mycket folk hade samlats. Kvinnorna gråto och ropade, allt vad de förmådde, såsom deras sed är, då döden är i analkande. Den sjuka var en kvinna, som syntes vara döende. Vad gjorde nu hennes närmaste för henne under hennes sista stunder? Jo, de sutto där på sina mattor, några med taltar och skynken över sig, under det den gamla döende kvinnan, lämnad åt sig själv, låg på bara marken utan en matta under sig eller en filt att hölja över sig. Ett litet smutsigt skynke var allt hon hade. Hade hon ännu sitt medvetande i behåll, kunde hon höra, huru hennes vänner och grannar sjöngo sina döds- och klagosånger över henne. Ingen kärleksfull hand sträcktes ut för att hjälpa henne. Det är hedendomen, som så kommer till synes.

D:r Palmær försökte giva henne medicin, men den tog hon icke emot. Antingen kunde hon det ej eller ville det ej. Hon har varit en ivrig avgudadyrkerska och fiende till missionen. Om en stund gingo vi hem, ty vi kunde intet annat göra än laga så, att hon fick något att ligga på och något att hölja över sig. Ännu en dag levde den gamla, men sedan förkunnade den högljudda gråten och de många bössskotten, att hon var död.

I många dagar varar sedan sorgedagen. Morgon, middag och kväll samlas kvinnorna för att gråta, och samma tider skjutes det även. Hedningarna sörja på sitt sätt och efter sina seder. Och man kan i sanning säga, att de sörja såsom de där intet hopp hava. Huru dystert, huru tröstlöst ter det sig icke!

En gammal sed, som, fastän förbjuden i Belgiska Kongo, likväl ännu hålles i bruk på några ställen här —



Liket bäres till graven.

tillställningarna, men på samma gång kommer det en rent av att rysa, då man ser och hör allt detta hedniska och vidskepliga.

Vid sådana tillfällen tycker man sig nästan ha skäl att undrande spörja, om den dagen verkligen skall komma, då hedendomens styggheter skola vara bortspolade och Herrens sanning vara känd i detta land. Att den dagen dock skall komma, säger oss Herrens ord, och vi tro därpå. Vänner, låtom oss därför ej tröttna! På den stora skördedagen skola vi först rätt förstå missionsarbetets värde.

Med hjärtligaste hälsningar till alla missionens vänner,

Eder förbundna
Hulda Samuelsson.

men dock mera i Franska Kongo — är att, då någon större hövding dött, man torkar liket under en 14 dagar. Sedan detta är gjort, lindas en hel massa filter, mattor och dylikt omkring liket, som formas till en oerhört stor människoliknande figur. Då liket skall begravas, är det en stor högtidsdag. Mycket folk samlas, och det trummas, dansas, spelas, sjunges, gråtes, ätes och drickes. Jag var i tillfälle att se en dylik begravning för ej länge sedan. Mycket intressant var det att se ceremonierna och



Musikanterna vid begravningen.

Något om barnuppfostran i Kongo.

I vår tid, då barnuppfostringsfrågan är aktuell i den civiliserade världen och den ena volymen efter den andra skrives om barnuppfostran och barnavård, har det kanske sitt intresse att höra, huru kongokvinnan fostrar sina barn.

I regel motses barnets ankomst med glädje, ty varje kongokvinna anser det som sin livsuppgift att bliva moder. Dock må ingen tro, att några särskilda anordningar vidtagas för att mottaga det väntade barnet. Å nej, ingen utstyrel göres i ordning för dess räkning, blott ett gammalt smutsigt skynke finnes att svepa om den lilla kroppen. Så fort barnet är fött, tager modern eller någon annan kvinna och begjuter det rikligt med kallt vatten. Ej underligt då, om det lilla barnet med starkt skrik ger sitt missnöje tillkänna och tycker, att det kommer till en kall, otrevlig värld. Efter badningen inviras barnet i det förutnämnda skynket och lägges i en vrå av huset.

Under de 3—4 första dygnen ammas barnet av någon kvinna i byn, där-efter lägges det till moderns bröst.

Efter några dagar eftersändes avguden Londas präst, som med sina besvärjelser skall skydda barnet för det onda samt åter visa modern »vägen till fälten», där hon ej varit sedan barnets födelse. Den lille påbindes nu också en mängd små amuletter, som skola skydda mot spöken, andar, djur och onda människor.

Dag efter dag insmörjes barnet helt och hållet med palmolja och lägges ute i solskenet för att navelsträngen skall torka och falla av. Om kvällarna badas eller överöses det med kallt vatten, en procedur, som städse avlockar barnet de gällaste skrik. I den kalla årstiden dö nog många barn till följd av denna radikalkur, men de, som tåla den, bliva härdade med besked.

När barnet är omkring tre månader

gammalt, lägges det ute på en papyrusmatta, och modern söker lära det sitta. Är det ett kraftigt barn, går det ju ganska fort, men är det en liten klen stackare, så dröjer det ju rätt länge, innan försöket lyckas.

Kongobarnen börja krypa ungefär vid samma ålder som barnen hemma, men gå göra de i regel mycket senare än dessa, då intet försök göres från moderns sida att lära dem den konsten. »Ty», säger hon, »när barnet får ben, så reser det sig själv och går.» Och därmed jämnt.

Då den lille världsmedborgaren fått några tänder, får han jämte modersmjölken stötta jordnötter med litet vatten och salt att äta samt ojäst, (ej rusande) palmvin att dricka.

När barnet lärt sig säga yaya (mamma) och tata (pappa), söker modern lära det att säga namnen på äldre släktingar samt på mera ansedda personer i byn. Allt efter som barnets förstånd utvecklas, blir det också moderns sak att lära det de seder och bruk, det har att iakttaga.

Det hålles strängt på att barnet skall lyda mor och far samt vörda gamla personer. De små svartingarne äro dock hetlevrade av sig, varför de ofta bliva ilskna, brusa upp och trotsa sin mor, för vilket de dock hårt bestraffas. Ett vanligt bestraffningssätt är att strö rödpeppar i barnets ögon. Detta vållar helt naturligt en olidlig plåga, varför det arma offret då ofta rullar sig på marken och skriker vilt av smärta. Ibland river och klöser kvinnan sitt barn, slår det med en stor påk eller låter det svälta en hel dag.

Denna hårda bestraffning har till följd, att barnen lära sig ljuga, bliva opålitliga och skylla ifrån sig sina forseelser på andra för att slippa straff.

Oseden att skrämma barnen, som sorgligt nog också användes i vårt land, är mycket allmän här. Är barnet t. ex. olydigt emot sin mor, så säger hon: »Akta dig du för att göra om det här, ty då skall jag skära av dig ett pekfinger. Sedan växer du ej

mer utan förblir så liten du är. Ej heller får du sedan någon lön för ditt arbete, ty om du går ut för att fånga råttor, fisk eller fåglar, skall du endast få ormar, sniglar och tusenfotingar.»

Till »uppfostran» hör också att lära de små en mängd fula smädeord, som de sedan vid minsta anledning använda. De gamla få ej smädas, men att riktigt kunna smäda sina kamrater och jämnåriga hör till god ton. Vilken färdighet barnen få i detta stycke, hava vi ofta tillfälle att höra. För den minsta småsak brusa de upp och formligen överösa varandra med de grövsta okvädningsord. När vi förhålla dem det orätta och fula i att så göra samt förbjuda dem att smäda varandra, bliva de ytterst förvånade och undra, huru de skola »rå på» sina motståndare, om de ej få smäda dem.

Äro föräldrarna själva ärliga, så tillsäga de sina barn att ej röra andras tillhörigheter, men äro de tjuvaktiga, så sända de mången gång ut dem för att stjäla, ty att stjäla är ju ingen synd, blott man kan akta sig för att bli upptäckt.

Ganska tidigt få barnen, isynnerhet flickorna, lära sig att arbeta. Redan vid 7—8 års ålder får flickan följa med sin mor till fältet och lära sig hacka och ränsa. Gossen läres av fadern att tappa palmvin, sätta ut giller för råttor, fåglar och andra djur samt köpa och sälja.

Att vara »barnjungfru» och se efter egna små syskon eller ock andra barn få både gossar och flickor tidigt lära sig. Ofta får man se spensliga, finlemmade småttingar på 4—5 år komma bärande på tjocka, tunga småbarn. Man förvånas över, att de ej digna under den allt för tunga bördan, men allt tycks gå bra, fast svetten formligen lackar, på den lille bärarens kropp.

När flickan uppnått en ålder av 10—12 år, lär henne modern att väl sköta sina fält, laga mat samt smörja och pryda sin kropp med allehanda grannlåter, på det hon må bliva efter-

sökt på äktenskapsmarknaden och få en rik och ansedd man.

Av det här skildrade framgår, att barnets hjärteåker tidigt besås med ogräs, som ju växer fort och bär rik frukt.

En dryg del av vårt arbete här består uti att söka upprycka ogräset och istället så ut ädel säd. Må Gud giva oss nåd att på ett rätt sätt leda och fostra de barn, som komma under vår vård.

När jag ser på de förvildade små härute och tänker på, huru förvänt de i många stycken uppfostras, blir hjärtat beklämt, och jag kommer ihåg Topelius' ord:

»Barn, som hör Guds rike till,
Ve den som dig leder vill!»

Låt oss bedja för Kongos mödrar, att de må få förstånd att själva göra det rätta och att också lära sina barn detsamma.

Kingoyi den 27 juni 1913.

Signe Walder.

Ett svårt kapitel.

Fru *Elin Börrisson* skriver från Kinkenge missionsstation i Kongo den 19 juni följande:

Pingstdagen kom en hednakvinna från en by nere i dalen efter Matadivägen två timmar härifrån med sitt tre dagar gamla barn i famnen och satte sig på marken under mangosträden, där vi drucko kaffe.

»Har du kommit i något ärende?»

»Ja.» — Och så fingo vi veta det.

Hon hade fött en liten rar flicka för tre dagar sedan, men hade ej en droppe di åt henne. Detsamma hade hänt henne förut en gång, och det barnet svalt ihjäl i hennes famn. Hennes syster hade också fått uppleva samma nöd och sorg och förödmjukelse, ty även hennes barn hade dött av samma anledning. Nu ville grannkvinnorna ej längre ge något åt den lilla.

Då tog modern henne i famnen och sin bärkorg på ryggen med lite mat för egen räkning och ställde färden till oss.

»Gör barmhärtighet», bad hon.

Den lilla grät av hunger, och modern gav sin läpp åt henne att suga på.

Hur skall det bli? frågade vi oss sins emellan. Det är ju både arbete och kostnad att draga upp ett barn med flaska och kondenserad mjölk.

Men beslutet kunde ej bli något annat än att »göra barmhärtighet», och de fingo stanna. Den lilla Diawanga Nzambi = det Gud gjort, såsom jag kallar henne, växer duktigt och är vacker och snäll, och modern är överlycklig för sin flicka.

Den 1 juni dog en mor i en by två timmar härifrån och lämnade en liten kinkig gosse på ungefär trefjärdedels år efter sig. De sände genast bud och bådo oss ta hand om honom. Han kunde ju inte bli vid liv på deras kost, och ingen syster till den döda fanns heller att ta vård om honom.

O, vilket svårt kapitel det är med de moderlösa spädbarnen i detta land, därför att folket ej har vare sig mjölk eller något slags mjöl att bereda lämplig föda av åt dem.

Det gick med gossen som med flickan. Vi kunde ej ta ansvaret för hans död på oss. Dagen efter kommo de med honom, och sålunda har jag fått två små till att ha omsorg om.



Ett prov.

Kienli den 2 juni 1913.

Kära missionsvänner!

»Än lever våra fäders Gud.»

Ingenting gläder edra och våra hjärtan mer, än när vi få se mörkrets

fästen ramla, tron på de gamla gudar-
nas kraft rubbas och vår store Gud
bliva ärad.

Vi härute få ju då och då se en
själ ryckas ur mörkret till ljuset. Men
förra veckan fingo vi vara med om
något, som ej sker var dag.

Vår medhjälpare Sie hade varit vid
en av våra predikoplatser ungefär tre
fjärdedels mil från Kienli. När han
kom hem, hade han glädjande nyheter
att berätta. Han hade naturligtvis
uppmantat folket att bedja till vår
Gud. »Men», sade de, »huru skola vi
veta, att eder Gud hör bön bättre än
våra gudar?» De talade så om, att
de ville ha regn för sina åkrar. Riset
höll just på att utplanteras, men finge
de ej regn, skulle de få draga vatten
med handkraft för att bevattna fälten,
vilket kostade dryg arbetslön, och
många fält skulle ändå ej få nog med
vatten. »Vi ha bett våra gudar», sade
de, »men de ha ej givit något regn».
»Ej underligt», sade Sie, »ty de äro
inga gudar. Bedjen till vår Gud, så
skolen I få se.» — De samtalade länge
härom, och så sade de: »Nuväl, vi vilja
bedja till eder Gud om regn.» Sie
svarade: »Men då måste ock avgudarne
ut ur edra hem.» — Nu blev det åter
ett rådslående om, hur de skulle göra
med avgudarna. Till sist gingo 17
familjefäder till huvudmannen för
släkten och rådgjorde med honom, om
de skulle våga taga ned avgudarna.
Och så bestämde de, att gudarna skulle
bäras till en församlingsmedlems hem.
Så skulle de bedja till vår Gud i tre
dagar. Komme nu regn under dessa
tre dagar, skulle de ej mera tillbedja
sina gamla gudar utan på söndagen
föra dem hit till stationen. Komme
ej något regn, skulle gudarna åter
sättas på sina hedersplatser i hemmen.
Nu ville Sie, att vi skulle bedja om
regn. Himlen var klar med strålände
solsken, och en bävan smög sig in i
våra hjärtan. Tänk, om det ej vore
Guds vilja att giva regn! Men vi bådo
alla, att Gud i sin nåd ville se till
dessa, som så ville pröva honom.

Hela dagen kunde vi ej låta bli att i hjärtat ropa och sucka till Gud. Och vi sade till varandra: »Gud hör säkert bön. Han ser ju till deras okunnighet.»

Mot eftermiddagen började det mulna, och vi gladdes. Mot kvällen började det dugga, och vid mörkrets inbrott föll ett ymnigt regn. Det regnade hela natten och påföljande dag. »Se», sade våra kineser, »ett sådant bra regn! Ej för hårt utan just lagom.» Våra hjärtan jublade, och vi tackade Gud.

Men nu återstod att se, om de skulle stå fast vid sitt löfte att för framtiden dyrka vår Gud. Vi väntade på söndagen för att se, om de skulle komma med gudarna. Och verkligen, vid elvåtiden kom en man med en börda gudar i två korgar, burna på en bambustång. När han gick igenom staden, frågade folket: »Vad är det han bär?» De som gingo efter svarade: »Avgudar, som vi ej längre vilja tro på, ty Shangti (Gud) har hört vår bön.»

Så sattes alla gudarna upp på golvet i gästrummet.

Mycket folk kom på förmiddagens möte, och många ha hört om gudarna, som kommit. Nu stå de på golvet i min mans mottagningsrum, och alla, som komma in, fråga: »Varifrån alla dessa avgudar?» Och så berättade vi deras historia.

Stadens rikaste man, handlanden Liu, var inne i går, och han sade, ehuru ej en kristen fast vän till oss: »Detta var bra. Guds lära skall segra. Håll på att predika och förmana. Till sist skola de höra.»

Tacken med oss Herren för hans nåd och bedjen, att dessa själar må bli ledda fram till det fulla ljuset, till att lära känna Jesus Kristus, som frälsar från all synd.

De varmaste hälsningar till Styrelsen och alla missionsvänner från min man, broder Åhs och eder i Herrens tjänst utgivna

Paulina Kullgren.

Huru ordet sprides i Kina.

Ichang den 17 juni 1913.

Kära missionsvänner!

Jag är med dig, och ingen skall angripa dig till att göra dig skada.
Apg. 18: 10.

Sedan i mitten av februari har jag varit i tillfälle att göra tvenne längre missionsresor och har i rikt mått fått erfara uppfyllelsen av ovan anförda ord.

Vi ha ganska besvärliga resor i dessa trakter, där landskapet är så starkt kuperat och inga ordentliga vägar äro anlagda. Den smala stigen går stundom uppför höga berg, på sluttningen av desamma eller vid randen av djupa raviner eller floder, som vid häftigt regn äro livsfarliga att passera. Ja, man får understundom nöja sig med att bida, ibland både en och två dagar och även längre, tills vattnet sjunkit undan en smula, så att bärarna drista sig att vada över. På många ställen finnas färjor, som med långa stänger stakas från den ena stranden till den andra. Dessa se riktigt anskrämliga ut under en regnvädersdag. Människor, djur, bärstolar, skottkärror och bördor av alla möjliga slag trängas om vartannat i den tjocka leran och smutsen, som bildats på färjans botten.

Under den första resan besökte jag några platser utmed Yangtsefloden och reste därför i kinesbåt. Den 10 febr. tidigt på morgonen lämnade vi Ichang och hade hoppats vara i Kiangkeo samma dag, men vi fingo stark motvind och anlände först nästa dag kl. 2 e. m. Där stannade jag flera dagar och hade möten både för troende och hedningar. En kvinna bland andra, som förut ej hört ett ord om Gud, blev storligen förvånad och gav till det ena utropet efter det andra. Hon var så ivrig att få höra mera, att hon ej ville lämna kapellet, ehuru hennes släkting upprepade gånger nödgade henne. Somliga kommo dock blott av nyfikenhet och hunno ej väl sätta sig ned, förr-

än de under högljutt tal lämnade lokalen. I evangelisten Hu's sällskap besökte jag några platser omkring Ki-angkeo och reste sedan till Tjenheo, där jag under tio dagar från morgon till kväll fick vara med om att så den goda säden. Den 11 mars var jag åter hemma i Ichang.

Den 29 mars började här en serie möten för medarbetare och andra troende. Dessa möten voro gemensamma för alla missions-sällskap, som arbeta i Ichang med omnejd. Gud var oss nära med sin Helige Ände, och många voro de, som fattade nya beslut att följa Jesus och söka vinna själar för himlen. Den 6 april var sista dagen för de troendes möten. Den dagen gjorde jag följande anteckning: »Många ha på nytt invigt sina liv för att tjäna Gud, och i mitt hjärta ljud denna röst: helt för Jesus! Mitt liv giver jag på nytt åt dig, min Frälsare.» Sådana stunder äro oförgätliga och liva oss till att hålla ut i striden.

Så följde vårt eget årsmöte samt en särskild kurs för evangelisterna. Den 13 april var mötets högtidsdag. En salig fläkt från ovan berörde våra hjärtan och stämde oss till tack och lov.

Ej så litet har gjorts för att nå folket i Ichang — som säges uppgå till omkring 70 tusen — med Kristi evangelium, men massorna synas dock leva i fullkomlig liknöjdhet för sina sjäalars frälsning. Vi ha därför länge önskat, bedit och planlagt för en serie evangelisationsmöten. Den 18 april började dessa och fortsatte under tio dagar med ett till flera möten varje dag på nästan alla de tio protestantiska predikolokalerna i staden. Vi hade förut på gator, gränder och i hemmen utdelat tryckta inbjudningskort samt i skolorna inövat en del sånger. Sexton möten voro särskilt avsedda för kvinnor, då ingen man hade tillträde. Då vädret var vackert, voro mötena mycket väl besökta, och vi hoppas och tro, att evighetens dag skall visa, att dessa möten ej höllos förgäves.

Den 28 april, just då de större mö-

tena voro slut, gjorde jag några av våra evangelister sällskap hem och besökte så Heoyang, Tsihoashi, Tangyang, Yüenan och Yangping, utstationer belägna 2 à 3 dagsresor från Ichang, men blott en eller en halv dagsresa från varandra. — En dagsresa i dessa trakter beräknas till omkring $4\frac{1}{2}$ svensk mil.

Detta var en särskilt god resa, ty på varje plats fick jag hava flera möten med de troende kvinnorna och sökarna. Den 14 maj var jag åter hemma, trött men tacksam till Gud för all hans godhet.

Kära hälsningar från Fernströms och

Eder i Herren förbundna

Elfrida Isakson.

Missionen i Petersburg.

En hemgången broder.

St. Petersburg den 9 aug. 1913.

Dyre missionsvänner!

Guds frid!

Vår församling i Petersburg har i dessa dagar gjort en kännbar förlust, i det att en av våra äldsta och trognaste medlemmar, församlingsäldsten *Isak Wärnström*, hemkallats till den eviga vilan. Han var en av de första, som kommo till tron på Herren genom Svenska Missionsför-



Isak Wärnström.

bundets verksamhet i Kronstadt och Petersburg. Många av de svenska bröder, som besökt Petersburg, kände han personligen.

I. Wörnström intresserade sig varmt för arbetet här och Förbundets mission för övrigt. Han bad mig därför under sin sjukdom, att jag skulle sända en hälsning från honom till Sveriges missionsvänner och säga dem ett innerligt tack för Svenska Missionsförbundets arbete i Kronstadt och Petersburg.

Broder Wörnström mindes väl den dag, då han blev funnen av Herren. Han vistades då som skeppstimmerman i Kronstadt. På ett möte för sjömän den 1 augusti 1881 blev han gripen av en sjömans vittnesbörd över ordet: »Det är ett fast ord och väl värt att på allt sätt mottagas, att Kristus Jesus har kommit i världen för att frälsa syndare.» (1 Tim. 1: 18.) Han återsåg aldrig denne sjöman, men detta Herrens ord blev sedan grundfästet för hela Wörnströms liv och verksamhet. Därpå flyttade han till Petersburg, där han under alla dessa år stått trogen på sin post i församlingen. Många slitningar, synnerligast genom striden om dopet samt »stenbäckianernas» nedbrytande framfart bland våra vänner i Petersburg, har han jämte församlingen genomlevat.

Wörnström var från Österbotten i Finland och var vid sin död 68 år gammal. De sista månaderna led han tidtals ganska mycket av sin kräftsjukdom. Emellertid visade han därunder ett sådant kristligt tålamod och sådan visshet i tron, att det vid hans sjukläger alltid blev en uppbyggelsestund, då man besökte honom. Han

höll sig alltid till Herrens löften och brukade under sjukdomen bedja: »Tack, att dina löften äro fasta, icke ett har uteblivit. Trots vår kroppsliga svaghet hjälper du i allt. Välsigna församlingen!» Till vännerna i Sverige sände han detta ord: »Saliga äro de, som äro kallade till Lammets bröllopsmåltid.» Det sista han sade till mig var följande hälsning till församlingen: »Men så skola alla de, som vilja leva gudligt i Kristus Jesus, lida förföljelse.» (2 Tim. 3: 12.) På min fråga: »Menar du med denna hälsning, att de troende skola taga det allvarligt med sin kristendom?» svarade han: »Ja.» Därpå ansträngde han sig ytterligare och sade liksom tröstande: »Den som i oss har begynt ett gott verk, skall också fullborda det.» (Fil. 1: 6.)

Det sista han yttrade, då hans hustru under de sista stunderna en gång frågade honom, vad han behövde, var dessa ord: »Jag behöver Jesus.» Med dessa ord skildes han från detta livet. Mätte Herren giva oss här och överallt många sådana församlingsmedlemmar, som vår broder Wörnström var!

Många vänner och bekanta följde Wörnströms stoft ut till Uspenski kyrkogård utanför St. Petersburg. Han sörjes närmast av sin maka, som med uppoffrande kärlek skötte honom till det sista, samt av en son.

Av församlingen är han djupt saknad, men en gång skola vi återse honom i Guds rike.

Wilh. Sarwe.

När och fjärran.

Sveriges missionsarbete i icke kristna länder.

Det missionsarbete, som utgår från vårt land till icke kristna länder, är ganska vidsträckt och omfattande, och Sverige torde f. n. vara det land, som i förhållande till sin folkmängd utsän-

der de flesta missionärerna. Antalet från Sverige utsända och underhållna missionärer är f. n. i det närmaste 450, fördelade huvudsakligen på Kina, Indien, Ost- och Sydafrika samt Kongo. Arbetet bedrivs från 106 huvudstationer, vartill höra närmare 400 bistationer och omkring 650 prediko-

platser. Infödda kristna församlingar finnas till ett antal av 115 med tillsamman omkring 17,000 döpta medlemmar och omkring 32,000 regelbundna gudtjänstbesökare. De infödda medhjälparne (präster, predikanter, skol-lärare m. fl.) äro något över 1,200. Antalet vardagskolor på de olika missionsfälten är 535 med i det närmaste 15,000 elever. I missionens söndagsskolor undervisas mellan 5- och 6,000 barn. För utbildande av infödda präster, predikanter och lärare ha de svenska missionerna 7 seminarier med 200 elever. Tio industriskolor ha ock upprättats, där omkring 400 elever erhålla utbildning, och 20 barnhem med över 1,000 skyddslingar. Läkaremissionen äger 17 sjukhus med över 8,000 patienter årligen, 34 kliniker med närmare 80,000 årliga besökare och 16 opieasyler i Kina med omkring 300 patienter. — De svenska missionssällskapens inkomster för den yttre missionens arbete under år 1912 översteg en och en halv miljon kr.

En kinesisk hästkur.

En katolsk missionär, pater Ripa, berättar i tidningen »Lancet» en rolig historia om hur han en gång i Kina, tack vare en »hästkur», som en kinesisk läkare lät honom undergå, skyddades för menliga följder av ett fall från hästryggen. Olyckan hade inträffat under en missionsresa. Hjälpsamma människor buro den medvetlöse in till en kinesisk läkare av den gamla skolan, och denne tog honom strax under behandling. Missionären berättar själv därom:

»Läkaren reste mig upp i sängen och ställde ett stort, med vatten fyllt fat bredvid. Sedan han lagt ett stycke is däri, lät han mig hålla halsen över det och göt därpå upprepade gånger vatten över huvud och nacke. Den smärta jag därunder kände i nerverna var så stark, att jag trodde, att jag ej skulle kunna uthärda den. Läkaren

tröstade mig emellertid med att vatten skulle göra mig gott; det skulle lugna mitt blod och mina sinnen. Och verkligen — redan efter en kort stund blevo min blick och mina tankar klara, och jag kände mig betydligt stärkt.

Därefter band den kinesiske läkaren ett linneband om mitt huvud, vilket drogs hårt åt av två män, som höllo dess ändar. Samtidigt slog läkaren med ett trästycke mot linnebandet, så att mitt huvud häftigt skakade och värkte ohyggligt. Han förklarade, att han därmed ville lägga min hjärna tillbaka i dess rätta läge; den hade i fallet förskjutit sig. Och mitt huvud kändes också mindre tungt.

Därefter fattade läkaren mig om axlarna och förde mig ut i det fria. Plötsligt stötte man ned mig i en bassäng, vars iskalla vatten gick mig över bröstet. Då jag till följd därav måste draga andan med stor häftighet, så kan man tänka sig, vilka smärtor jag kände i mitt skadade bröst. Men jag blev återigen tröstad av läkaren, som sade, att den djupa andningen skulle lägga revbenen till rätta, ifall de vid fallet kommit i orätt läge.

Därpå lät kinesen sätta mig på marken och höll med de två männens hjälp en näsduk så hårt tryckt mot min näsa och mun, att jag knappt kunde andas; även därigenom skulle förskjutna revben bringas i läge igen. Sedan han förbundit såren i mitt huvud, ordinerade han mig en promenad; jag fick ej sitta lång stund åt gången och ej, när jag bäddat ner mig, sova längre än till kl. 10 på kvällen. Då skulle jag stiga upp och äta litet ris-soppa. Han förklarade för mig, att jag genom att spatsera i fria luften skulle hindra blodet att »fastna» på bröstet, där det lätt kunde förskämmas.

Vad som emellertid var huvudsaken, det var, att detta barbariska och smärtsamma behandlingsätt botade mig så fullständigt, att jag efter en vecka kunde fortsätta min resa.»